A°. 1860. N°. 238.

ZATURDAG 6 OKTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT. Zaturdag 6 Oktober.

Omtrent de reeds gister door ons besproken overwinning van *Garibaldi* ontbreken steeds bijzonderheden. Wat heden uit Marseille wordt gemeld, doet vermoeden, dat de Nap. koninkl. troepen van Capua zijn opgerukt, om Napels, dat geheel open ligt, aan te tasten. Er waren echter door *Garibaldi* reeds eenige versterkingen te Madalloni, tusschen Caserta en Napels, opgerigt. Deze schijnen door de Napolitanen aangevallen, en wordt het berigt van de overwinning der Garibaldisten op den 1. Oktober bevestigd, dan schijnt dit op dien afgeslagen aanval te doelen. Capua ligt te digt bij Napels, om het zich bevinden eener talrijke koninkl. krijgsmagt aldaar, niet gevaarlijk voor de hoofdstad te maken. Het wordt daarom tijd, dat er eenige beslissing kome. Dat de Sard. troepen in Napels zijn gerukt is nog niet bekend. 's Konings dagorder doet echter vermoeden, dat als *Garibaldi* koning *Frans* niet spoedig met goed gevolg aangrijpt, het er weldra toe zal komen. Koning *Frans* is trouwens in nog neteliger toestand, dan men te Napels is. *Garibaldi* heeft misschien nog geene voldoende legermagt, om den koning geheel uit zijne staten te verjagen; de kon. troepen echter geraken meer en meer ingesloten van de land- en zeezijde, en men beweert, dat er spoedig gebrek aan mond- en krijgsvoorraad zich bij hen zal doen gevoelen.

De Paus werft nog troepen, berigt men; ook is hij steeds te Rome. Spanje heeft zich zijner aangetrokken en wil een kongres der R. Kath. mogendheden, om zich de zaken van den Paus aan te trekken, die door de Fransche bescherming alle politieke eer en aanzien zou gaan verliezen. Of durft men aannemen, vraagt de verontwaardigde *Gaz. de France*, dat »een goed gevoede, goed gekleede en goed gehuisde paus, het ideaal is van een stedehouder van Chistus!" — De paus zelf heeft zijne zaak verdedigd in de allokutie, die wij onder Turijn nader bespreken; dat stuk is vrij gematigd; *Victor Emmanuel* wordt niet in den ban gedaan, maar aan Frankrijk wordt verweten, dat het zijne beloften niet nagekomen *is*, en de overweldiging toelaat; eindelijk bevat het stuk een protest tegen de *non-interventie* en een beroep der mogendheden tegen de »vadermoordende wapenen van een ontaarden zoon." — Dit stuk wordt ook door de Fransche bladen opgenomen.

Onder Turijn komen wij heden terug op de wetsvoorstellen van graaf *Cavour*, betreffende de aanhechtingspolitiek. Bij de gister daarover gevoerde diskussien heeft *Cavour* ten stelligste verklaard, dat er van een nieuwen afstand van Italiaansch grondgebied aan Frankrijk *niets* waar was, en daarop zelfs niet in de meest vertrouwelijke gesprekken immer was gedoeld. Men zegt, dat *Bertani* van Napels te Turijn is gekomen, om warme beraadslagingen over de Nap. zaken uit te lokken. Uit de ontvangst der voordragten door de Kamers blijkt echter, dat de regering de aanvallen van enkele opposanten niet te duchten heeft. Toch heeft zij natuurlijk de hulde aan *Garibaldi*, door de regering gebragt, even luide toegejuicht, als zij de komst van admiraal *Persano* in de vergadering met warmte begroette.

Buiten Italie is er heden weinig nieuws. In Syrië gaan de Fransche troepen, gelijk gemeld was, de Drusen aantasten, en verwacht men daarvan de beste gevolgen voor de toekomst der Christenen in Azie.

De vorstelijke bijeenkomst te Warschau is op den 20. Okt. bepaald. De Oostenr. bladen beginnen zelven nu te erkennen, dat zij van die bijeenkomst niet zooveel verwachten. Een kongres zonder Frankrijk en Engeland kan trouwens niet zeer veel beteekenen. Evenmin als Pruissen heeft Rusland er belang bij, voor den wankelenden nabuur zich te binden, als die nabuur door eigen verstand zijne stelling niet weet te verbeteren. — Van een afkoop van Venetie wordt in Engeland steeds veel gesproken, en bij den steeds erger wordenden toestand van Hongarije zal de afstand van Venetie voor Oostenrijk stellig het eenige redmiddel worden.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Vrijdag. De *Diritto* deelt dépèches uit Napels mede van 2 dezer, inhoudende dat de koninklijke troepen uit Caserta verdreven en ingesloten zijn. Het nationale leger had 2000 man gevangen genomen.

Turijn, Vrijdag. In de heden gehouden zitting van het parlement heeft de heer *Cabeila* aan de regering verzocht om mededeeling van de stukken, betreffende den inval der Sardinische troepen in Umbrie en de Marken. Graaf *Cavour* heeft die mededeeling formeel geweigerd.

Naauwelijks waren de diskussien over deze zaak aangevangen, of daarbij werd ook ter sprake gebragt de kwestie van den afstand van grondgebied en hetgeen in de dagbladen was beweerd ten aanzien eener geheime overeenkomst met Frankrijk dienaangaande. Bij de behandeling van dit onderwerp verklaarde graaf *Cavour*, dat er in geen enkel hetzij openbaar, officieel of partikulier dokument, in geene enkele bijeenkomst, zelfs in geen vertrouwelijk gesprek, ooit van de zijde eener vreemde mogendheid aan de regering een voorstel of eisch, van welken aard dan ook, was gedaan betreffende den afstand van zelfs een duimbreed Italiaansch grondgebied.

Het berigt betreffende *Garibaldi's* overwinning heeft zich nog niet bevestigd.

Volgens berigten uit Rome van 3 dezer, gaat het pauselijk goevernement nog steeds voort met het aanwerven van manschappen, waarbij het hooge handgelden uitlooft. De pauselijke troepen, bij welke ten aanzien der regering eene gunstige stemming heerscht, zijn te Tivoli tezaamgetrokken. De kolonne van *Masi* is gekoncentreerd in de provincie Riöti.

Uit de Napelsche brieven en dagbladen blijkt, dat het aantal dooden in den slag aan de Volturno zeer groot is geweest. Het aantal gekwetsten en gesneuvelden aan de zijde van *Garibaldi* wordt op 1000 geschat.

Londen, Vrijdag. Spanje heeft zijn verlangen te kennen gegeven, dat een kongres van R. Katholieke mogendheden worde bijeengeroepen, even als in 1849 te Gaëta, om aan den Paus de onschendbaarheid zijner staten te waarborgen. Frankrijk is het eens met het denkbeeld een kongres te houden, doch wil de Italiaansche kwestie aan een kongres der groote mogendheden onderwerpen.

De vorsten-konferentie te Warchau is op 20 dezer maand vastgesteld.

Marseille, Vrijdag. Berigten uit Napels van 2 dezer melden, dat de koninklijke troepen op eene *étape* van de hoofdstad genaderd zijn en den 1. dezer de geretrancheerde positien bij Maddaloni hebben aangevallen, die verdedigd werden door *Bixio*, terwijl Caserta verdedigd werd door *Sirtori*.

Eene depêche van *Garibaldi* meldt, dat zijne overwinning volledig was. In brieven uit Napels wordt tevens gezegd, dat eene brigade koninklijke troepen in zijne magt is gevallen en dat het verlies aan beide zijden aanzienlijk was. Het Engelsch-Siciliaansche bataljon heeft vele officieren verloren. De Napolitanen bewerkstelligden hunnen aftogt naar Capua.

Uit Gaëta wordt van 1 dezer gemeld, dat de koning bevel heeft gegeven om den weg van Fondi te versterken. De koninklijke prinsen zetten den strijd voort. De koning bezoekt dikwijls Capua.

Tijdingen uit Rome van 2 dezer houden in, dat de telegrafische gemeenschap nog niet hersteld was. Het 40. reg. Fransche troepen zou Viterbo bezetten. De pauselijke allokutie is den 2. dezer te Rome openbaar gemaakt.

Turijn, Vrijdag.

Te Rome is de inname van Ancona met het afsteken van Bengaalsch vuurwerk gevierd. De tijding is gedrukt en aangeplakt. De regering begint weer soldaten te werven en looft groote belooningen uit. De nog getrouw gebleven pauselijke troepen worden bijeengetrokken te Tivoli. De Franschen houden Comarca, Rome, Corneto en Civita Vecchia bezet.

Parijs, heden, Zaturdag.

In den *Moniteur* leest men: De zaken van Syrie zijn eene nieuwe phase ingetreden. De kracht der wapenen zal nu de zedelijke werking door onze troepen uitgeoefend, vervangen. Er zijn weder Drusenhoofden gevat, die te Beijruth zullen teregt staan. De Kaimakan der Drusen bevindt zich onder de gevangenen. Deze maatregelen hebben onder de Drusen van het gebergte eenigermate een panische schrik verspreid, ten gevolge waarvan hunne houding meer besluiteloos is geworden. Er zijn maatregelen genomen om de veiligheid der Fransche spinnerijen te verzekeren. Het beleid en de energie der aanvoeders van het Fransch-Turksch leger doen hopen, dat het oogenblik waarop het herstel der orde het loon hunner ijverige pogingen zal zijn, nadert.

Per telegraaf wordt ons gemeld, dat in de Tweede Kamer heden zijn ingekomen de ontwerpen tot doorgraving van Holland op zijn smalst en tot verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee; alsmede die nopens den akzijns op het binnenlandsch gedisteleerd. Tegen Dingsdag zijn eenige ontwerpen aan de orde gesteld.

— Z. M. heeft aan HDs. adj. in gewone dienst, den kapt.-luit. t/z jhr. *F. de Casembroot*, vergund het aannemen en dragen der versierselen van komm. der orde van Philippus den Grootmoedige, van Z. D. H. den Groothertog van Hessen.

:— Prins *Frederik* begeeft zich Maandag weder naar Berlijn en Muskau.

— Bij kon. besluit is vernietigd de benoeming door den raad van Bussum van een schipper voor het schuitenveer tusschen die plaats en Amsterdam, omdat volgens de bestaande verordening thans de benoeming aan Amsterdam behoort, en van die zijde eene nieuwe regeling der zaak wordt gewenscht.

— De min. van financiën heeft bekend gemaakt, dat bij besl. van den keizer van Oostenrijk van 16 Jan. 1860 de renten der openbare schuldbrieven in 6 jaren verjaren.

— Te Tiel regent het kandidaten voor de Tweede Kamer: reeds zijn de namen van de heeren *Douwes Dekker*, oud-ads. resident, en *Lidth de Jeude*, prokureur, opgegeven; nu noemt men de heeren baron *Sloet*, president der spoorwegkommissie te 't Hage, jhr, *Reuchlin*, burgemeester, mr. *v. Hoytema* van Kuilenburg, mr. *J. v. Lennep*, mr. *Engelen* en *Poolman*, oudleden der Kamer, *Hasselman*, oud resident, mr. *de Kempenaer* te Arnhem.

§— Uit het wetsvoorstel tot afschaffing der slavernij in West-Indië blijkt omtrent de raming der onkosten, dat die bedraagt:

Suriname.

	Slaven.	Per hoofd.	
Op suikerplantages	17,658,	à *f* 375,	*f* 6,621,750
» koffijplantages, enz.	11,682,	» - 260,	- 3,037,320
» houtgronden	2,304,	» - 200,	- 460,800
Partikuliere slaven.	5,525,	» - 300,	- 1,657,500
			f 11,777,370

Curaçao en Onderhoorigheden.

	Slav.	Per hoofd.		
Curaçao	5847,	à *f* 250,	*f* 1,344,810	
Bonaire	167,	» - 230,	- 38,410	
Aruba	520,	» - 230,	- 119,600	
St. Eustatius	1114,	» - 230,	- 256,220	
Saba	686,	» - 170,	- 116,620	
				f 1,875,660

St. Martin.

1650 slaven op 1 Junij 1848 aanwezig, à *f* 125 per hoofd, ...	- 206,250
	f 13,859,280

Volgens het wetsvoorstel van April 1860:		
voor Suriname	*f* 13,845,250	
» Curaçao en onderhoorigh.	- 2,049,200	
» St. Martin	- 250,000	
		f 16,144,450
Voordeelig verschil voor het tegenwoordige voorstel.		- 2,285,170

Daarentegen behelst het wetsontwerp de aanwijzing eener som van *f* 2,000,000 voor toekenning van premien tot aan[illegible]ediging van immigratie.

Vier maanden, na de uitvaardiging der wet, wordt in Suriname de vergoeding betaalbaar gesteld in wisses op den minister van Kolonien, betaalbaar bij de Ned. Bank. Binnen zes maanden na de afkondiging der wet, wordt de vrijverklaring der slaven bij goevernements-publikatie uitgesproken.

Omtrent de bedenking, als of het staatstoezigt, in stede van werkelijke vrijheid, eene vermomde slavernij zou daarstellen, wordt in de memorie van Z. E. den minister van Kolonien, bij deze voordragten gevoegd, aangemerkt, dat in de schatting van het meerendeel der slavenbevolking, de opheffing der slavernij de bevoegdheid is om voor zich zelven een werkeloos en voor de maatschappij een onvruchtbaar en verontrustend leven te leiden, zonder zich het lot van invaliden, ouden, zieken, vrouwen en kinderen aan te trekken, welker aantal in Suriname op niet minder dan 20.000 wordt begroot. De Regering meent, dat het de vraag is, of de Staat verpligt is dergelijke vrijheid te schenken en dergelijke last op zich te nemen, en of de Staat niet bevoegd is om, tegenover de toekenning van persoonlijkheid en onverhandelbaarheid, waarvan het gemis de slavernij karakteriseert, den vrijgemaakten den last opteleggen, om. naar vermogen, door arbeid bijtedragen tot behoud der

maatschappij, in welke hij wordt opgenomen.

Wat betreft het middel van immigratie, vermeent de Regering, dat zij, bij de onzekerheid, of en waar geschikte arbeiders te bekomen zouden zijn, zich geenszins daarmede mag belasten, doch die zorg aan den prikkel van het eigenbelang behoort overtelaten.

§— Uit de memorie van toelichting op de begrooting van marine ontleenen wij omtrent den aanbouw van schepen nog 't volgende:

De goede eigenschappen van de Vice-admiraal Koopman zijn op de reis naar Java helder aan het licht gekomen, en hebben deze soort van oorlogsschepen eene zeer gunstige beoordeeling in Indie doen verwerven. Er kon dus met meer gerustheid tot den gelijktijdigen bouw van een grooter aantal stoomschepen 2. klasse worden besloten. In den loop van dit en het vorige jaar zijn dan ook de kielen gelegd van de Djambi, Zoutman en Soerabaya (te Amsterdam) en van de Curaçao en de Leeuwarden (te Vlissingen). De Djambi zal nog dit jaar te water loopen en, in plaats daarvan, een ander stoomschip 2. klasse opgezet worden. Dit zal ook geschieden, nadat de Zoutman in het volgend jaar te water gebragt zal zijn.

In den loop van dit jaar is de Reteh (stoomschip 4. klasse) te Amsterdam te water geloopen en voor de aktive dienst gereed gemaakt. Aan dit stoomschip zijn al de verbeteringen aangebragt, die de ondervinding, door de Vesuvius, Reinier Claeszen, Cornelis Dirks en het Loo opgedaan, heeft leeren kennen.

Op 's rijks werf te Vlissingen is in het voorjaar het stoomflotille-vaartuig, met werktuigen van lagen druk, de Haarlemmermeer, van stapel geloopen en verder afgebouwd. Het zal spoedig voor de aktive dienst gereed zijn. Na beproeving hier te lande, wordt het nog in den loop van dit jaar naar Java gezonden. Men durft vertrouwen, dat deze soort van vaartuigen allezins geschikt voor de Indische dienst zullen zijn.

Van de 8 stoomflotille-vaartuigen met werktuigen van lagen druk, op partikuliere werven gebouwd, zijn de Amstel, de Apeldoorn, de Vecht, de Linge, de Berkel, de Dommel en de Delfzijl, te water gebragt. De Stavoren zal mede weldra te water komen. Alle zullen in den loop van dit jaar worden opgeleverd. De Amstel wordt voor de aktive dienst gereed gemaakt en zal, na beproeving hier te lande, nog in dit jaar naar Oost-Indie gezonden worden. Bij den aanbouw dezer schepen op partikuliere werven is groote vertraging ondervonden.

Het voordeel, om ook deze soort van schepen eenigen tijd in de inhouten op stapel te laten staan en om den voorraad van hout, geschikt voor vaartuigen van kleine afmetingen, te benutten, heeft doen besluiten, om op de rijkswerf te Amsterdam 3 en te Vlissingen 2 stoomflotille-vaartuigen op stapel en vol hout te zetten, om achtervolgelijk te worden afgebouwd.

De drijvende batterijen Neptunus en Orkaan zijn reeds te Willemsoord, om aldaar geheel gereed gemaakt te worden. Ook de Salamander zal in den loop van dit jaar van Amsterdam derwaarts gaan om afgetimmerd te worden. De Draak en de Jupiter worden te Vlissingen geheel klaar gemaakt, zoodat op het einde van dit jaar vijf drijvende batterijen gereed zullen zijn om bewapend te worden. De Oliphant zal in het volgend jaar tot drijvende batterij ingerigt worden.

Het aantal zeeofficieren is geraamd op 538, als 1 admiraal van de vloot, 1 luitenant-admiraal, 2 vice-admiraals, 4 schouten bij nacht, 20 kapiteins ter zee, 40 kapiteins-luitenant, 120 luitenants ter zee 1. klasse, 250 luitenants 2. klasse en 100 adelborsten der 1. klasse. Het aantal officieren van administratie en scheepsklerken is gesteld op 141; dat der officieren van gezondheid enz. op 104.

*— De indeeling der officieren van gezondheid bij de korpsen, op den 1. October was als volgt:

Reg. grenadiers en jagers: staf, off. van gez. 1. kl. *Basting*, 1. bat., 2. kl. *Borski*, 2., 2. kl. *Verspijck*, 3., 2. kl. *van Kessel*, 4., vakant, depot, 2. kl. *Umbgrove*.

1. Reg. inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *Lourens*, 1. bat, 3. kl. *Pabst*, 2., 3. kl. *Leon*, 3., 2. kl. *Hellendoorn*, 4., 2. kl. *Ramhorst de Brouwer*, depot, 3. kl. *Lulofs*.

2. Reg, inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *Willems*, 1. bat., 2. kl. *Hennequin*, 2., 2. kl. *de Mooij*, 3., 2. kl. *van Lissa*, 4., 3. kl. *van Vierssen*, depot, 2. kl. *Ingeluyff*.

3. Reg. inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *Hallegraaf*, 1. bat., 2 kl. *Neissen*, 2., vakant, 3., 2. kl. *Sluys*, 4., 3. kl. *Bachelier*, depot, 2. kl *Cornelissen*.

[illegible] Reg. inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *Lampe*, [illegible] 2. kl. *van Weel*, 2., 2. kl. *Vorstman*, 3., [illegible]s, 4., 3. kl. *Koetsveld v. Ankeren*, depot, [illegible] *der Grijp*.

[illegible] Reg. inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *Meuleman*, [illegible] 3. kl. *Theunissen*, 2., 2. kl. *Vigelius*, 3., [illegible] *d. Goorbergh*, 4., 3. kl. *Sombeek*, depot, [illegible] *Kooyker*.

[illegible] Reg. inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *v. d. Grijp*, [illegible] bat., 3. kl. *Baum*, 2., 2. kl. *de Ruiter*, 3., [illegible] *Michgorius*, 4., 2. kl. *Klamberg*, depot, 2. kl. *Gori*.

[illegible] Reg. inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *Kiekens*, 1. bat., 2. kl. *Gentis*, 2., 3. kl. *Gutteling*, 3., 2. kl. *Post*, 4., 3. kl. *v. Eijck v. Voorthuizen*, depot, vak.

8. Reg. inf.: staf, off. van gez. 1. kl. *van Pelt*, 1. bat., 2. kl. *Groeneboom*, 2., 3. kl. *Beukema*, 3., 2. kl. *Hussem*, 4., 2. kl. *Wilson*, depot, 3. kl. *van Lier*.

Instr. batt.: off. van gez. 1. kl. *Rijnders*, 2. kl. *Vlaanderen*, 3. kl. *van Braam Houckgeest*.

Alg. depot van discipline: off. van gez. 2. kl. *Baum*.

Reg. rijd. art.: off. van gez. 1. kl. *Verhoeff*, 3. kl. *van Duijl*.

Reg. veld-art.: off. van gez. 1. kl. *van Breda Kolff*, 2. kl. *Schubart*, 3. kl. *Römer*.

1. Reg. vest.-art.: off. van gez. 1. kl. *van Raalten*, 2. kl. *van Hemert*, 3. kl. *Kipp*.

2. Reg. vest.-art.: off. van gez. 1. kl. *van Hees*, 2. kl. *de Wit*, 3. kl. *van Wicheren*.

3. Reg. vest.-art.: off. van gez. 1. kl. *Smith*, 3. kl. *Couvee en van der Burght van Ligtenberg*.

Pontonniers: off. van gez. 2. kl. *Jensen*.

Batt. min. en sapp.: off. van gez. 2. kl. *v. d. Scheer*.

Milit. Akademie: off. van gez. 1. kl. *Boele*, 2. kl. *Zijnen*, 3. kl. *de Ronde*.

1. Reg. drag.: off. van gez. 1. kl. *Kleijnenberg*, 2. kl. *Schuijt*, 3. kl. *de Voogt*.

2. Reg. drag.: off. van gez. 1. kl. *van der Harten*, 2. kl. *van Dorsten*, 3. kl. *Hahman Bosse*.

3. Reg. drag.: off. van gez. 1. kl. *Peltzer*, 2. kl. *Eikendal*, 3. kl. *Dijckgraaff*.

4. Reg. drag.: off. van gez. 1. kl. *Berends*, 2. kl. *Wortman*, 3. kl. *Bruns*.

5. Reg. drag.: off. van gez. 1. kl. *Pilgrim*, 2. kl. *Hennus*, 3. kl. *van Duru*.

De overige officieren van gezondheid, die hier niet vermeld staan, zijn geplaatst bij de verschillende ziekeninrigtingen en bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht.

— Woensdag is te Leiden de gedenkdag van het ontzet godsdienstig gevierd. De stad had grootendeels een zondagsch aanzien. Ook Groningen herdenkt steeds feestelijk zijne verlossing. Alkmaar, namelijk de burgerij, wil niet achterblijven en zijne bevrijding in 1573 op den 8. Okt. gedenken, ofschoon de raad daaraan zijne medewerking ontzegde. De *Rott. Ct.* betuigt teregt hare ingenomenheid met dit plan, omdat het allernoodzakelijkst mag geacht worden, dat »bij een vrij volk de herinnering aan den strijd, eenmaal ter verkrijging of handhaving van die vrijheid gestreden, steeds worde verlevendigd, zal het niet te eeniger tijd gevaar loopen door binnen- of buitenlandsche vijanden zich die vrijheid verkort of geheel ontrukt te zien.

»De vrijheid is zoo groot een schat, zoo heerlijk een zegen, op elk gebied zoo onmisbaar, een vereischte voor ontwikkeling en vooruitgang. De vrijheid is de natuurlijke toestand van den mensch; maar daarom juist merken wij, die haar genieten, hare hooge waarde zoo weinig op, daarom kunnen wij haren zegen eerst regt waardeeren, wanneer wij den tijd herdenken, toen wij haar misten." Het blad zegt verder:» Ziet, wij wenschen niet gaarne onder de alarmisten geteld te worden: wij houden van geen optrommeling des volks; van Nederland zou alles, wat den geringsten schijn van uittarting had, gevaarlijk en belagchelijk tevens zijn. Maar wij wenschen eene voortdurende rustige waakzaamheid van geheel het vrije volk, niet door eenig gevaar of schijn van gevaar opgewekt, maar daarom ook nooit door eenig gevaar verrast. Voor een rustig gevoel van veiligheid zijn dan ook de vestingen van den Staat niet voldoende; daarvoor is de steun des legers niet genoeg, maar moet men kunnen bouwen op het gansche volk. Daartoe moet bij het volk bestaan een doodelijke haat tegen alle dwingelandij, eene vurige liefde voor de vrijheid; het moet onwankelbaar vast overtuigd zijn, dat de vrijheid een onwaardeerbare schat is; het moet weten, hoe zwaar voor haar gestreden is; er mag niet aan getwijfeld worden, dat het pligt, heilige pligt is, voor die vrijheid des noods alles, goed en bloed en leven, veil te hebben. Een volk, waar die overtuiging geen diepe wortelen heeft geschoten, verdient den naam van een waarlijk vrij volk niet; en 't is door geluk, niet door verdienste als het vrij blijft.

»En wat wordt er nu in het vrije Nederland gedaan, om steeds die liefde voor de vrijheid aan te kweeken en den haat te voeden tegen de dwingelandij? Helaas! Welke vaderlandsche liederen leven in den mond des Volks? Hoevele wel? Waar is het nationaal tooneel? Welke zijn de burgerlijke feest- en gedenkdagen? Of mag het Volk geen ander feest vieren dan een kermisfeest? De Nederlander opent zijn beurs, en gaat te Parijs den zegepralenden intogt zien van het Fransche leger; hij verteert zijne spaarpenningen, om te Brussel de Septemberfeesten te kunnen bijwonen; — goed, wij hebben er niets tegen: maar spreek hem van een nationaal feest, en de zuinige huisvader legt de handen op het zijn zakken. En waar de studenten, niet zoo zuinig, op Vorstelijke wijze feest vieren, daar gedenken zij de grondvesting der Leijdsche Akademie, door den grooten Zwijger met een gemaskerden optogt, voorstellende .... de intrede en huldiging in Antwerpen van den hertog *van Anjou*, den Franschen verrader, den belager onzer onafhankelijkheid.

»Wij wenschen voor het volk geen kermisbrooddronkenheid, geen zinneloos gejoel en getier. Geeft hunne ontspanning een doel, hun feest een beteekenis, een strekking; geeft hun nationale gedenkda[gen] en wijdt hen in hunne geschiedenis. Onze ge[schiedenis] is zoo schoon; en zij wordt schoone[r] en grootscher hoe meer zij in 't licht komt."

— *Multatuli* schijnt »indrukken van den dag" te willen mededeelen in stukken op onbepaalde tijde[n] uitkomende. Het eerste stuk ligt voor ons, e[n] daarin vinden wij weder een meesterlijk gestelde[n] brief aan den goeverneur-generaal in ruste, welk[e] uit de portefeuille van *Max Havelaar* voor den da[g] is gehaald. De brief resumeert in uitstekenden stij[l] wat wij reeds in *Max Havelaar* vernomen hebbe[n]. Waarom worden al die klagten niet beantwoord? De *Max Havelaar* is in de Tweede Kamer bij de be[handeling] van het adres van antwoord ter sprak[e] gebragt. Wij gelooven niet dat het daar de plaats was, over dat boek te spreken, en zeker niet op de wijze waarop dit geschied is. Wil men daarover in de Tweede Kamer handelen, dan gelooven wij, dat slechts twee vragen te doen zijn: 1. Is het waar dat de inlandsche bevolking op Java zoozeer door hare regenten gekneveld wordt? 2. Wat doet het bestuur om dit te voorkomen? Eene andere vraag, die wij echter veel liever buiten de kamer wenschten beantwoord te zien, omdat wij niet gelooven dat zij in de kamer t'huis behoort, is: is hij, die onder den pseudoniem *Max Havelaar* wordt aangeduid, werkelijk onregtvaardig behandeld, of heeft hij geen regt zich te beklagen? *N. Rott. Ct.*

*— De *Tijd* zeg in zijne politieke sprokkelingen, dat niet *Garibaldi*, niet Piemont Napels hebben doen vallen, en ook het volk zijn koning niet heeft verjaagd, maar dat het de geheime genootschappen zijn. Die hebben natuurlijk ook den Paus den Rom. staat doen verliezen; van daar zeker, dat ook de ontaarde zoon der kerk, koning *Victor*, nog niet in den grooten ban is gedaan. Onze vaderen begrepen dat kwaad, door geheime genootschappen bedreven, en de *Tijd* brengt als bewijs daarvan in herinnering, de volgende waarschuwing in 1735 door 't bestuur van Amsterdam uitgevaardigd:

WAARSCHOUWINGE.

Alzoo myne heeren van den geregte der stad Amsterdam in ervaringe zyn gekomen, dat zich hier ter stede menschen bevinden, welke, voorgevende te behooren tot eene soo genaamde societeyt van Vrye Metselaars, de stoutheyt hebben van onder dat conventiculen en onbehoorlijke vergaderingen aan te rechtten ende te frequenteeren tot het houden van welke ongeoorloofde bijeenkomsten eenige zig niet ontsien haare huysen en kamers te laten gebruiken: Zoo is 't, dat mijn voorsz. heeren van den gerechte zig latende gelegen zijn, de rust en 't welzijn van de stad en goede burgery te bezorgen, nodig geoordeelt end goedgevonden hebben, een ygelijk, wie hy zoude mogen zijn, binnen dese stad ofte desselfs jurisdictie, op het ernstigste en scherpste te interdiceeren ende te verbieden, zoo als geinterdiceert en verboden word by desen, het houden of frequenteeren van dusdanige onbetamelijke conventiculen, 't zy onder de titul van Vrye Metselaars, 't zy wat soort van andere specieuse benamingen dezelve zouden mogen voorwenden; gelijk mede het verhuuren, leenen ofte laten gebruyken van huysen, kamers, zolders, kelders, schuren ofte open plaatsen, tot het houden van deselve: Alles op pœne van, anderen ten exempel, als perturbateurs van de gemeente rust, swaarlijk, ende na vereysch van zaken te werden gestraft.

In kennisse van my secretaris
P. Elias.

— Te Bommel is de burgemeester mr. *Bijleveld* tot lid der Prov. Staten benoemd met 163 stemmen tegen 161 die op den notaris mr. *v. d. Pant*, te Ammerzode, waren vereenigd.

*— Woensdag avond is hier H. Maj. de koningin-moeder van Soestdijk gearriveerd, om uitgeleide te doen aan HD. dochter H. K. H. de groothertogin *Sophia*, die naar Duitschland terugkeerde. Z. E. de kommissaris des konings was aan 't station aanwezig, om de beide vorstinnen zijne hulde te brengen, terwijl eene groote menigte toeschouwers op het station tegenwoordig was. Het hartelijk afscheid van beide vorstinnen, maakte op de aanwezigen veel indruk.

— De heer dr. *E. J. Diest Lorgion*, benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de godgeleerde fakulteit aan de hoogeschool te Groningen, zal zijne betrekking aanvaarden op Woensdag den 10. Okt. met het houden eener plegtige rede in de groote gehoorzaal van het akademiegebouw. Op Donderdag 11 Okt. zal de overdragt van het rektoraat der hoogeschool geschieden, waarbij de hoogleeraar *I. van Deen*, die voor het volgende akademiejaar tot die waardigheid is benoemd, eene redevoering zal houden.

*— Gister promoveerde alhier tot dokter in de chirurgie de heer *E. Honkoop*, med. et art. obst. doct., van Wormerveer.

*— De Javaan, die tot Christenzendeling wordt opgeleid, en waarvan onlangs in de 2. Kamer sprake was, is een jonge Battaker, die aan de zorg van een onzer Hoogleeraren hier ter stede is opgedragen.

— In den gemeenteraad van Amsterdam is gister de opheffing van het schietschuitenveer tusschen Amsterdam en Utrecht aangenomen.

— Met de Prins Maurits gaan weder naar Java 100 man troepen, onder bevel van kapt. *Peereboom*, en geleide der luits. inf. *Miltenburg* en *Beckhuis*, artil. *Gade*, *Biljard* en *Koper* en off. v. gez. *Couwenberg*, *Osterloh* en *Hardsteen*.

— Op het Wachtschip de Sambre te Vlissingen zijn geplaatst de adelborsten 1. kl. *Blaauw*, *Metman*, *de Borst Verdoorn* en *Juta*.

— Bij gemis aan kazerne is het garnizoen van Leeuwarden zeer verminderd. Thans heeft de raad dier stad Burg. en Weth. gemagtigd den minister van oorlog het stads werkhuis en een der vleugels van de infirmerie voor huisvesting van garnizoen aan te bieden.

— De onderwijzers kweekschool te Leiden valt in duigen wegens gebrek aan de noodige geldelijke ondersteuning.

— Nadat reeds sedert Woensdag te Groningen een vrij hevige wind uit het N. N. W. woei, sloeg die eergisteren nacht tot een fellen storm over, vergezeld van hagel en regenbuijen, waardoor het water eergister tot eene aanmerkelijke hoogte klom en in de lagere gedeelten der stad en ook in de huizen van sommige bewoners drong. De peilschaal aan de groote spilsluizen teekende eergister nacht 19 palmen met gesloten deuren, eergister middag was het water iets afgezakt.

— Uit Hekelingen schrijft men, dat door den N. Westen storm bij zeer hoogen vloed gister de buitengronden zijn overstroomd. Aan de Goudwaardsche uiterwaarden is een 50tal schapen verdronken, terwijl de nog in de buitenpolders te veld staande oogst weg is.

— Te 's Bosch zijn verdedigingswerken aan den Maasdijk voor *f* 6950,— en te Renkum is een schoollokaal voor *f* 10,379 aanbesteed.

— Een zonderling geval had dezer dagen onder Meedhuizen plaats. Zeker landbouwer aldaar, des morgens zijne lamp door middel van een lucifer ontstekende, brandde zich aan den vinger bij het afstrijken van het stokje. Bevreesd voor ergere gevolgen, waarvan hij wel eens gehoord of gelezen had, nam hij ras het besluit om zich eigenhandig met eene bijl een gedeelte van den vinger af te kappen. Hij bragt dit besluit oogenblikkelijk ten uitvoer. De zelfverminking had dermate bloedverlies ten gevolge, dat er geneeskundige hulp moest worden ingeroepen.

— De policie heeft te Leiden een kind ondekt, dat, uit een vorig huwelijk, door de ouders op een zoldertje verregaand werd mishandeld. — Een meisje te Rouveen had een klein ongemak aan den neus; op raad van een onbevoegde werd het puistje doorgestoken, waarna ket kind weldra aan de gevolgen overleed.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 5 *Oct*. 2,46. El. + AP. 9,41. Gev. 3 d.

Rijnhoogte te Keulen 5. Okt. 11 voet 5 duim; 11 voet Rijnl.

ATHENE, 15 September.

De overste *Tzamis Karatassos* heeft gister avond in zijne gevangenis een klein oproer veroorzaakt, dat aangelegd was, om zijne vlugt te bewerken. Deze poging werd verijdeld.

In het *Malteser dagblad* las men voor eenige dagen, dat de held *Tzamis Karatassos* met 2000 Grieksche vrijwilligers op Sicilie geland was! Binnen kort zal hij intusschen voor het hof van assisen staan. Het is echter waar, dat hij zich eerst bij *Garibaldi* en daarna bij *Lamoricière* aangeboden heeft, en men houdt zich hier overtuigd, dat, als hij door het hof van assisen mogt vrijgesproken worden, hij den Sultan zijne diensten zal aanbieden.

TURIJN, 2 Oktober.

Uit de memorie van toelichting op het aanhechtings-ontwerp, welks inhoud reeds vrij naauwkeurig per telegraaf is medegedeeld, dient nog vermeld, dat ten behoeve der dadelijke aanhechting o. a. het volgende gezegd wordt:

»De zaken moeten op dezelfde wijze toegaan als in Toskane en de Emilia. Zoo toch de bevolkingen van Zuid-Italie lang in de onzekerheid van den voorloopigen toestand moesten blijven, dan zouden dra onrust en anarchie ontstaan en de oorzaak worden van een groot gevaar en groote schande voor het gemeenschappelijk vaderland. De groote nationale beweging zou dan, uit de regelmatige en bewonderenswaardige sfeer tredende, waarin zij zich tot dusver bewogen heeft, niet alleen de sedert kort bevrijde provincien, maar ook de sedert een jaar in het genot van vrijheid en onafhankelijkheid verkeerende in groot gevaar brengen. Dat mag niet; de koning en het parlement mogen het niet gedoogen. De edelmoedige vorst door geheel Italie de bewerker en het hoofd der nationale wedergeboorte genoemd, heeft bijzondere pligten te vervullen ten opzigte der volken van Zuid-Italie. In zijn naam is de bevrijdingsonderneming bewerkstelligd; om zijn roemrijk vaandel hebben zich de vrijgemaakte volken aangesloten. Hij is voor hun lot jegens Europa en het nageslacht verantwoordelijk. Niet dat hij daarom naar eigen goeddunken over de volken van Zuid-Italie meent te beschikken, maar het is zijn pligt hen in staat te stellen, door openhartige en vrije uiting van hun wil uit den voorloopigen toestand te geraken."

Het ministerie bestrijdt tevens het stelsel van konditioneele aanhechting als strijdig met den aard der hedendaagsche maatschappij. »Wij zijn," zegt het, »geen federalisten. Wij willen centraliseren. Wij zouden echter niet aarzelen, aan het federaal stelsel of aan een van volmaakte centralisatie de voorkeur te geven boven een politiek stelsel waardoor de provincien, hoewel onder één schepter vereenigd, voor de belangrijkste zaken van wetgeving van het parlement en de natie onafhankelijk zouden blijven. Zij die tot den triomf der nationale zaak hebben bijgedragen, namen voor het meerendeel de aanhechting van Zuid-Italie aan; eenigen zijn er echter, wier vaderlandsliefde en gehechtheid aan den koning geenszins in twijfel te trekken zijn, die meenen, dat de aanhechting eerst na volledige afhandeling der Venetiaansche en Romeinsche kwestien moest plaats vinden. Wij gelooven, dat zoo iets tot de noodlottigste gevolgen zou leiden. Waarom Napels en Sicilie in eene anormale positie te laten? een enkele reden kan ten gunste daarvan worden aangegeven, nl. dat men de revolutie moet helpen in het voltooijen van Italie's bevrijding. Wij beweren echter, dat dit een grove misslag zou zijn. — Nu wij zoover gekomen zijn, en een krachtigen, aaneengesloten Staat van 22 millioen Italianen kunnen vormen, die alle materieele en morele hulpmiddelen tot zijne dienst zou hebben, moet de revolutie-tijd voor ons eindigen en Italie ruiterlijk het tijdperk zijner vernieuwing en inwendige organisatie intreden. Europa zou anders reden hebben te gelooven, dat de revolutie voor ons minder middel dan doel is, en ons te regt zijne welwillendheid onttrekken. Revolutie en konstitutioneel bestuur kunnen niet lang te zamen in Italie bestaan, zonder dat dit tot eene botsing leidt die ten voordeele van den gemeenschappelijken vijand zou eindigen."

In de allokutie van *Pius IX*, te uitgebreid om in haar geheel op te nemen, wordt natuurlijk geklaagd over de overweldiging der Romagna en het onrust stooken en in bezit nemen van andere deelen van den Kerkelijken Staat door Sardinie. Vervolgens wordt gewag gemaakt van de cirkulaire, waarin de Sard. regering haar »struikrooversdaad" trachtte te regtvaardigen, welke cirkulaire slechts »logenachtige beschuldigingen en lastertaal" bevatte, waarmede de Sard. regering niet schroomde haar »goddelooze aanranding van het wereldlijk gezag der Roomsche kerk" te bedekken. De paus bestrijdt vervolgens de beschuldiging in die cirkulaire voorkomende, tegen de pauselijke soldaten, als zouden dezen huurlingen zijn; de meesten, zegt hij, zijn van edelen bloede en dienen zonder soldij. Hij tracht tevens de tegen hen ingebragte beschuldiging van wreedheid te weërleggen, maar vergeet daarbij melding te maken van Perugia. Verder, zegt hij, dat het niet te verwonderen is, dat de opperbevelhebber van het leger niet op den jongsten inval was voorbereid, daar der regering verzekerd was, dat de Piemonteesche troepen het Romeinsch gebied slechts naderden om de benden onruststokers te verwijderen. Ieder is het echter bekend, dat generaal *de Lamoricière* zich reeds lang op een inval der Sardiniers voorbereidde. Nu volgt, na eene gemoedelijke deklamatie ten behoeve van hen, die vielen »voor de zaak van God, van de kerk, van den apostolischen zetel en van de geregtigheid," een hevige uitval tegen de »schromelijke onbeschaamdheid en huichelarij," waarmede schuldige overweldigers zeggen, dat zij de Rom. provincien bezetten, om er de beginselen der zedelijke orde te herstellen. Ironisch wordt hier bijgevoegd, dat dit juist door hen gedaan zal worden, die de zedeloosheid op alle mogelijke wijzen bevorderen, en o. a. geheiligde mysterien der godsdienst aan bespotting en minachting prijs geven. De paus zegt eindelijk de verfoeijelijke en heiligschennende aanrandingen, door den Sard. koning en zijne regering gepleegd, te veroordeelen, van nul en geener waarde te verklaren en met kracht te protesteren ten behoeve der instandhouding van de wereldlijke magt der Kerk. Hierop geeft de heilige vader zich over aan jeremiaden wegens »dat noodlottig en verderfelijk beginsel van non-interventie, dat slechts interventie toelaat, om oproer te stoken en levendig te houden."

De overeenkomst betreffende de overgave van Ancona behelsde de bepalingen, dat de stad, met al het materieel, ammunitie, paarden, enz., alle oorlogsschepen en gelden, benevens het kasteel en de overige forten dadelijk zouden worden overgegeven; dat het garnizoen met militaire eer door de Porta Pia zich naar Torretta zou begeven, aldaar de wapenen neerleggen en krijgsgevangen naar Sardinie zou worden gebragt. De officieren zouden voorbij de Sard. troepen defileren en de degens aan den bevelhebber overgeven, die hen zou uitnoodigen ze te behouden, waarna zij op een Sardiniesch stoomschip naar Genua zouden worden gebragt. Generaal *Fanti* beloofde voorts op zijn woord van eer, al zijn invloed aan te wenden, om te bewerken dat officieren en soldaten dadelijk na hunne aankomst in Piemont naar hunne haardsteden zouden worden teruggezonden, op voorwaarde, dat de officieren op hun eerewoord beloofden, gedurende een jaar niet tegen de troepen van den koning van Sardinie te zullen strijden.

WEENEN, 3 Oktober.

De *Ostd. Post* verzekert, dat, op de jongste aan den heer *Maager* verleende audientie, de keizer zich op de meest vleijende wijze over *Maager's* optreden in den Rijksraad heeft uitgelaten.

Naar men verneemt, hebben te Temeswar nog meer arrestatiën plaats gevonden.

De direktien der spoorwegmaatschappijen hebben zich tot de regering gewend om verhoogde transportkosten voor militairen, aangezien wat de regering voor het vervoeren van militairen betaalt zoo gering is, dat de maatschappijen bij het vervoer nadeel lijden, ongerekend nog de schade ondervonden doordien de gewone passagierstreinen niet kunnen loopen.

Rusland koncentreert massa's troepen in Polen, vooral in den omtrek van den vroegeren vrijstaat Krakau.

BERLIJN, 4 Oktober.

De bijeenkomst te Warschau is tot 20 Okt. uitgesteld. De prins-regent wordt den 14. hier verwacht.

Omtrent de zaak van den Stade-tol verneemt men, dat Hanover de laatste Engelsche voorstellen nog niet heeft beantwoord. Het heeft echter getracht den opzeggingstermijn te doen verdagen.

Sedert eergisteren zijn de gevolmagtigden der Rijnoeverstaten te Karlsruhe vergaderd, om te beraadslagen over de afschaffing der Rijntollen. Er is voorgesteld die tollen te doen vervangen door algemeene waterregten.

Uit Baden-Baden wordt het volgende medegedeeld, als een bewijs hoe goed het is altijd voor de waarheid uit te komen. Een heer en eene dame zaten in de nabijheid van de roulettetafel en zagen met aandacht den loop van het spel na. »Wat zoudt gij er van zeggen, indien ik eens het getal bezette, zoo oud als ik ben?" vroeg de dame aan haren man. »Dat vind ik zeer goed," was het antwoord, »want het is uitgemaakt, dat eene vrouw in dergelijk geval zeker moet winnen." Allen zien met gespannen verwachting naar het getal, waarop de dame zal zetten. Bedaard neemt zij twee Louis d'or uit hare beurs en plaatst die op nommer 30. Na eenige oogenblikken roept een der *croupiers* »zes-en-dertig," enz. »Ziet gij wel," zegt daarop de heer tot zijne vrouw, »indien gij opregt waart geweest en op het ware getal, namelijk 36, had gezet, dan zoudt gij twee-en-zeventig Louis d'or hebben gewonnen."

LONDEN, 4 Oktober.

De verandering in het fransche tarief voor den invoer van Engelsch ijzer en ijzerwaren wordt hier met ingenomenheid begroet, als een der weinige tegenvoordeelen voor 't geen Engeland aan Frankrijk in zijn vrijgevig tarief verleende. Men hoopt hier, dat *Napoleon* op dien weg, die zoo geheel in zijn geest ligt, zal voortgaan, en de tolboomen tusschen de beide landen meer en meer zal doen vallen. — De vermindering der invoerregten op den Franschen wijn van 50 pCt. heeft den invoer hier te lande nog slechts 3½ pCt. doen toenemen; dit zal echter spoedig verbeteren.

Ook op het landgoed van lord *Palmerston*, Broadlands, zal eene revue over de vrijwilligers gehouden worden, namelijk uit Hampshire.

Ten behoeve van den bouw van het eerste zoogenaamde gepantserde oorlogschip voor de Engelsche marine, worden te Chatham ijverige toebereidselen gemaakt. Het zal het grootste tot nu toe bekende Engelsche oorlogschip zijn, 400 voet lang, ongeveer twee derden van de lengte der Great Eastern. Het schip zal uitsluitend met Armstrongkanonnen gewapend worden.

Uit Spanje heeft men hier een partikulieren brief ontvangen met het berigt, dat de heer *Quesada* binnen kort zal hier komen om voor de Spaansche regering verschillende schepen aan te koopen. De aankoop zou bestaan uit twee linieschepen, 20 fregatten, 10 schepen van 1000 en 10 van 800 paardenkrachten.

De *Morn. Adv.* berigt, dat te Islington een gesticht voor verdwaalde en uitgehongerde honden wordt opgerigt, waartoe geld wordt ingezameld! Het blad ergert zich over die nieuwe Engelsche dwaasheid.

Uit Nieuw-York schrijft men van den 22. Sept. Een telegram uit Nieuw-Orleans meldt ons, dat de vrijbuiter *Walker* en een zijner officieren, *Kadler* of *Kudley* genaamd, op bevel van de regering van Honduras, zijn doodgeschoten. Zijne andere lotgenooten heeft men laten vertrekken.

PARIJS, 4 Oktober.

De half-officieele bladen zeggen bepaald, dat de keizer niet naar Warschau gaat. Den 15. zal Z. M. naar Compiegne vertrekken, waar echter wegens den dood der hertogin van Alba geene feesten zullen plaats vinden.

De *Patrie* zegt, dat *Frans II* te Turijn opheldering heeft laten vragen omtrent de troepenbeweging naar zijne grenzen, daar toch geen vredebreuk er aanleiding toe geeft. Pruissen en Oostenrijk, zegt men, ondersteunen deze aanvraag ten zeerste.

De *Constit.* meldt, dat te Caserta eene zamenzwering tegen *Garibaldi* is ontdekt, waardoor zijn leven in groot gevaar verkeerde.

De *Siècle* beantwoordt de bisschoppen, die den Sardiniers verwijten, dat zij 60,000 man vereenigd hebben »om een handvol dapperen, een kleine handvol Makkabeërs" te verpletteren. Dat klein getal verdedigers van den Heiligen Stoel, zegt de *Siècle*, is op zich zelf de veroordeeling der zaak van de wereldlijke magt der pausen. »Hoe, — roept dat blad uit, — gij hebt met volkomen vrijheid uwe mandementen vermenigvuldigd, de alarmtrom door geheel Europa geroerd; gij zijt, zegt gij, tweehonderd millioenen sterk! Indien uw heilig kollegie, indien uwe kardinalen, uwe priesterregering, uwe alcude misbruiken en vooroordeelen, ook slechts de minste sympathie bij de bevolkingen gevonden hadden, dan, gij zult het toestemmen, zoudt gij wel tien ten honderd der bevolking hebben aangeworven, en dan zoudt gij twintig millioen kruisvaarders hebben gehad om den heiligen vader te verdedigen, — en wat hebt gij nu gehad?"

Uit Rome wordt gemeld, dat de heer *de Grammont* den paus heeft te kennen gegeven, dat binnen kort een kongres zal bijeenkomen waarop alles ten genoege van den paus zal geschikt worden. De toebereidselen tot het vertrek van den paus uit Rome zijn daarop geschorst.

Te Civita Vecchia worden toebereidselen gemaakt om er eene vermeerdering van Fransch garnizoen te kunnen ontvangen.

BRUSSEL, 5 Oktober.

De officieele lijst van den uitslag van het nationale scherpschuttersfeest is thans bekend geworden. Het blijkt daaruit dat twee prijzen door Hollanders gewonnen zijn, namelijk de heeren *C. de Leeuw* en *A. Trump*, beiden uit Arnhem. Er waren overigens zeer weinig Hollanders opgekomen om aan het scherpschieten deel te nemen.

Alhier is eene slagterij door eene maatschappij opgerigt. Eene waarschuwing voor alle opdrijvers van prijzen.

Het *Journal de Bruges* zegt, dat er weder sprake is van eene regterlijke dwaling. Den 26. Julij 1860 heeft het hof van assises *Benart Reynaert*, herbergier te Mouseron, tot 8 jaren dwangarbeid en *Ch. Dumortier*, timmerman terzelfde plaatse, tot 5 jaren van dezelfde straf veroordeeld wegens diefstal van bijouterien. Sterk in hunne onschuld, voorzagen zij zich in kassatie; deze voorziening werd verworpen. Thans heeft een ander persoon zich als de dader van gemelden diefstal verklaard. Er is eene nieuwe instruktie begonnen.

ADVERTENTIEN.

KENNISGEVING.

*** De **BENSCHOPSCHE KOEMARKT** valt in, op **Woensdag** den **17. October** aanstaande.

De Burgemeester,
J. L. v. BUMA.

*** Getrouwd:

M. J. WENTINK,
ber. Predikant te Kootwijk,
en
A. E. A. REDEKER.

Utrecht, 4 October 1860.

*** Op den 4. dezer overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, de WelEdele Gestr. Heer M. WENTEN, in leven gep. Kapt. van het O. I. leger.

Ik verlies in hem een dierbaren Echtgenoot, en zijne hoogbejaarde Moeder een steun in haren ouderdom.

Utrecht, den 6. Oct. 1860. Wed. H. T. F. WENTEN, Voorn Boers.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 71 jaren, onze geliefde Vader, Mr. HENDRICUS CORNELIUS VAN LOENEN, Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Utrecht.

Utrecht, 5 October 1860. J. E. VAN LOENEN. Uit aller naam.

*** Degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van den Heer C. LAGERWEIJ, overleden te Schalkwijk, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, ten kantore van den Notaris HERMSEN te Houten, vóór den 15. October 1860.

OPENBARE AANBESTEDING.

*** Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht zullen, op Zaturdag den 27. October 1860, des namiddags ten één ure, ten stadhuize, in het openbaar aanbesteden:

Het tweede perceel van de Werken voor de Gasfabriek, bestaande in de Ovens, Zuivertoestellen, Stoomwerktuigen, enz., begroot op *f* 89,500.

Het bestek, voorwaarden, begrooting en teekeningen zijn ter inzage in het Stadstimmerhuis en aldaar, behalve de teekeningen, verkrijgbaar voor *f* 3,— per exemplaar.

Aanwijzingen zullen plaats hebben op Zaturdag den 20. October en Vrijdag den 26. October e. k., des middags ten twaalf ure, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer J. M. VAN DER MADE, Civiel-Ingenieur te Dordrecht.

Utrecht, 4 October 1860.

De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

*** Ten overstaan van den Notaris HERMSEN, gevestigd te Houten, zal publiek worden geveild:

Op Dingsdag den 23. October 1860 des voormiddags ten elf ure, ten huize van *Steven de Bruyn*, staande bij de kerk van Tull in 't Waal:

No. 1. Een HEERENHUIS met TUIN en BOOMGAARD, groot 48 roeden, 30 ellen.

No. 2. Twee bunders, 72 roeden, 30 ellen BOUWLAND en WEG.

No. 3. 3 Bunders, 48 roeden, 50 ellen GRIENDLAND.

No. 4. Een HUIS met uitmuntend best BOOMGAARDLAND, te zamen groot een bunder, 88 roeden, 45 ellen.

Alles staande en gelegen te Schalkwijk en Tull in 't Waal aan de Schalkwijksche en Waalsche Weteringen, nabij de Kerk van Tull in 't Waal.

En op Woensdag den 24. October 1860, des voormiddags ten 9 ure, ten Sterfhuize van den Heer *C. Lagerwey*, staande bij de Kerk van Tull in 't Waal.

Eenen netten **INBOEDEL**, alsmede BRANDHOUT en TURF en MESTSPECIEN.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt te bekomen bij voornoemden Notaris HERMSEN.

TE HUUR

*** Eene **BOERDERIJ** aan den Straatweg van Hilversum op Utrecht, gelegen tegenover *Jannetje Bus*, met 1. Nov. te aanvaarden. Te bevragen bij P. SCHERPENZEEL, op *Eindegooij*, of bij den eigenaar.

*** De ondergeteekende berigt zijnen geëerden begunstigers, dat hij van af heden voorzien is van **beste St. NICOLAAS** van **40, 50** en **60 Cts. de vijf ons.** P. DIEPENHORST.
Lange Smeesteeg, wijk B, n°. 603/4.

ENGELSCH BREIKATOEN.

*** Direct ontvangen, echt **Struts Breikatoen** in alle Nummers; en **Vicogn. Estremadura Katoen** (6 draads), welks deugdzaamheid algemeen bekend is wegens gelijkheid en sterkte van draad; per pak van 5 ℔ extra korting, prijscourant op aanvraag te verkrijgen.

LEIJDSCHE WOL

die niet krimpt en welker duurzaamheid algemeen erkend wordt, in alle Nos. en prijzen; ook 3 en 4 draads **Kinderwol** en beste **Engelsche Saijet** in alle soorten.

M. J. C. HAM, Choorstraat.

*** *De zalf van Holloway.* Zeere hoofden, dauw-worm, zinkings en aanhoudende ongesteldheden, voornamelijk bij kinderen, worden onfeilbaar genezen door het gebruik van dit heelend middel.

De moeders der huisgezinnen moeten voortdurend van deze *zalf* voorzien zijn, om er in geval van nood gebruik van te maken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes pillen à *f* 0,80, *f* 18, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50 *f* 20,50. Potjes Zalf à 0,80, *f* 1,35, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort; en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244. en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

*** Bij C. VAN DER POST Jr., te Utrecht, komt van de pers:

HERMANNUS ROUMAN.

LEERREDENEN, à *f* 3,-

PLAATSELIJKE VERORDENINGEN

der gemeente **UTRECHT**, verzameld door Jhr. Mr. W. H. DE WATTEVILLE.

1e gedeelte; **Politie-Verordeningen** à *f* 0,50
2e » **Belasting-Verordeningen** à - 0,80

*** Bij den Boekh. J. J. H. KEMMER alhier, ziet à 2 Cents het licht: *Zamenspraak* No. 63. — Over een **CHRISTELIJK!!** Blaadje, genaamd **Tegenspraak**, enz.; uitgekomen bij de Wed. *M. Melder* te Utrecht; gerigt tegen een **Onchristelijk**: blaadje, ons *Gesprek* No. 56, handelende over een Roman van Heeren Regenten der Diaconieschoolen.

*** G. T. N. SURINGAR te Leeuwarden, heeft alom verkrijgbaar gesteld:

ONZE KINDEREN IN DEN HEMEL.

Troostwoorden voor treurende ouders,
verzameld door

J. J. L. TEN KATE,
Predikant te Amsterdam.

Een deeltje in Tollensformaat *f* 1,80, in keurig linnen bandje *f* 2,40.

*** **HET KANTOOR DER DIRECT[E] BELASTINGEN** 1e Afd. **is verplaatst naar** [de] Korte Minnebroederstraat (Achter 't Stadhuis), W[ijk] F. N°. 6.

MARKTBERIGTEN.

AMERSFOORT, 5 October.

Tarwe van *f* 9.75 tot *f* 12.00. Rogge van *f* 6.00 [tot] *f* 6.75. Boekweit van *f* 6.50 tot *f* 7.75. Appelen v[an] *f* 1,50 tot *f* 2,50, Aardappelen van *f* 1.90 tot *f* 2.[...] het mud. Hoendereijeren van *f* 2.75 tot *f* 2.85 de [...] stuks. Boter van *f* 0,99 tot *f* 1.07½ het Ned. pond.

AMSTERDAM, 5 October.

Tarwe en Rogge goed prijsh.; 132 pd. b. Pools. *f* 4[..] 131 pd. Eijerl. *f* 450. Rogge 119 pd. Pruis. *f* 197; [..] pd. Rost. *f* 277; 120 pd. Gall. *f* 203; 118 pd. dito *f* 1[..] 121 pd. dito *f* 206; 116 pd. Petersb *f* 186; 119 pd. d[ito] *f* 194; 119 pd. Arch. *f* 192; op levering Oct. *f* 184, 18[.] Maart *f* 186, 185; Mei *f* 186, 187. Garst hooger.

ARNHEM, 5 October.

Oude weit van *f* 10.70 tot *f* 16.25. Nieuwe weit v[an] *f* 10.30 tot 13.75. Maïs van *f* 0,00 tot *f* 0.00. Rog[ge] van *f* 6.10 tot *f* 7.70. Boekweit van *f* 5.90 tot *f* 6.[..] Garst van *f* 6.10 tot *f* 6.50. Zware Haver van *f* 4.[..] tot *f* 5.20. Ligte Haver van *f* 3.70 tot *f* 4.20. Wik[ken] van *f* 0.00 tot *f* 0.00. Paardenboonen van *f* 0.00 [tot] *f* 0.00. Duivenboonen van *f* 9.00 tot *f* 9.50. Graau[we] erwten van *f* 10.50 tot 11.75, Koolzaad van *f* 00.[..] tot *f* 00.00. Aardappelen van *f* 1.80 tot 2.30 per m[ud]. Peren van *f* 3.00 tot 4.25. Appel. *f* 1.50 tot 2.30. B[o]ter per N. ℔ van *f* 1.00 tot *f* 1.10.

SCHIEDAM, 5 October.

Granen. Verkocht: Rogge, 146 pd. Libau *f* 203 co[ntant] *f* 205 6 w.

MOUTWIJN,	per Ned. Vat zonder fust	*f* 14.25.
JENEVER,	" " " " "	- 19.75.
AMST. PROEF	" " " " "	- 21.00.

Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel . . . . *f* 1.00.

STRAAT-VERLICHTING.

Oct.	GAZ-VERLICHTING. Aansteken.	GAZ-VERLICHTING. Blusschen.	OLIE-VERLICHTING. Aansteken.	OLIE-VERLICHTING. Blusschen.
7	7 uur.	2 uur.	7 uur.	11 uur.
8	7 "	3 "	7 "	11 "
9	7 "	3 "	7 "	12 "
10	7 "	4 "	7 "	12 "
11	7 "	4 "	7 "	1 "
12	7 "	4 "	7 "	2 "
13	6½ "	4 "	7 "	3 "

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Ned[erlandsch] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenbu[rg]*)

Oct.	Uren	Wind rigt.	Wind kr. N.	Barom. bij 0	Ther F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerki[ngen]
5	2	wzw.	19.0 *	761.02	54.3	— 4.0	0.83	0.2	Zw. bewo[lkt]
	10	wnw.	6.0	62.51	55.9	+ 5.6	0.94	0.4	id.
6	8	nnw.	0.0	68.52	54.0	+ 2 0	0.81	0.	id.

* De sterkste windstoot had plaats ten 11 ure sm[...] uit het W., zijnde 58 Ned. pond. drukking op den v[ier]kanten meter.

Brest, Parijs, Hartlepool, Plymouth en Utrecht.

5 Oct. 's morg. Grootste verschil der barometerafwijk[ing] tusschen Brest (+ 9.7) en Hartlepool (— 4.1) = 13.8 m[m].

AMSTERDAM 5 Oct. 1860.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2½ pCt.		62¾	62$^{15}/_{16}$	62[..]
dito.	3	"	76 /8	76½	76[..]
dito dito.	4	"	97¼	97$^{15}/_{16}$	97[..]
Oost-Indische Leening	4	"	96¾		
Handelmaatschappij. .	4½	"	130		
BELGIE.					
Certifik. bij *Rotschild* .	2½ pCt.		52		
SPANJE.					
Obligatien	1¾ pCt.		39⅜	39$^{7}/_{16}$	39[..]
dito dito	3	"	47¾	48⅛	48[..]
Binnenl. Schuld	3	"	47$^{1}/_{16}$	47¼	47[..]
Amortisable			23¼	23⅜	23[..]
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	43$^{5}/_{16}$	43⅜	43[..]
dito 1856/59	3	"	41$^{7}/_{16}$	41$^{9}/_{16}$	41[..]
dito uitgestelde			32⅞		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en C°.*	5	"	101⅛	102	
Obligat. 1828 & 1829.	5	"	101	101¼	101[..]
Certifikat. 1831 & 1833	5	"	84⅞	85	
Cert. 2e, 3e, 4e L.	4	"	77½		
dito 1855 6e Serie . .	5	"	96½		
dito Adm. te Londen	4½	"	90		
dito 1859	3	"	60$^{15}/_{16}$		
dito bij H. 1860. .	4½ pCt.		89⅝		
Certifik. van Assign. .	6	"	57⅛		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 300			162¼		
Obligation	4	"	78¾		
PRUISSEN.					
Obligatiën	5	pCt.	103⅛		
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en C°.* .	4	"	44		
Oblig. Metaliek	5	pCt.	45¼	45⅞	45[..]
dito dito	2½	"	24¾	24⅞	24[..]
Oblig. Rente Am. . . .	5	"	68⅜	68½	68[..]
dito dito Nat. 1854 . .	5	"	53⅛	53⅞	53[..]
Bankaktiën			666		
Aand. 1854.			200	202	
dito 1860.			399	400	
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	95¾		
" 1860	4½	"	84		
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855. .	1	"	12		
Venez. Oblig.	3	"	22¼		
dito dito.	1½	"	11¾		
Grenada, Oblig. . . .	4	"	14⅝	15¼	1[..]
Mexiko, Obl.	3	"	21$^{1}/_{16}$	21⅛	
N.-Am. Illin. Obl. O. B.	2	"	92⅛		9[..]

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.